

**Konventa e Kombeve të Bashkuara mbi
TË DREJTAT E FËMIJËS**

“Të drejtat” u takojnë të gjithë fëmijëve si qenie njerëzore. Të gjithë fëmijët i kanë të drejtat e njëjtë. Konventa e Kombeve të Bashkuara mbi të drejtat e fëmijës i rendit këto të drejta. Të gjitha të drejtat janë të lidhura njëra me tjetrën dhe kanë rëndësi të barabartë.

Prindërit tanë kanë përgjegjësinë primare pér rritjen dhe sigurinë tonë. Nganjëherë, të rriturit (prindërit, mësuesit, anëtarët e komunitetit dhe zyrtarët qeveritarë) po ashtu mund të vendosin se çfarë është e mirë pér një fëmijë. Nëse prindërit tanë nuk kanë mundësi të na rrisin, qeveria jonë ka përgjegjësi pér t'i mbështetur familjet tona. Derisa rritemi, ne kemi më shumë shanse pér të marrë përgjegjësi dhe të ushtrojmë të drejtat tona.

Qeveria jonë ka përgjegjësinë përfundimtare pér të zbatuar të gjitha të drejtat e renditura këtu. Prindërit tanë dhe familja do të na udhëzojnë.

Konventa e Kombeve të Bashkuara mbi të Drejtat e Fëmijës

Neni 1: Çfarë është një fëmijë?

Çdokush nën moshën 18 vjeçare i ka të gjitha të drejtat e përmendura në Konventën e Kombeve të Bashkuara mbi të drejtat e fëmijës.

Neni 2: Jo diskriminimi.

Unë kam të drejtën e mbrojtjes nga diskriminimi. Kjo do të thotë se askush nuk mund të më trajtojë keq për shkak të paaftësisë sime, ngyrës, gjinisë, kastës, fesë, gjuhës, ose llojit të familjes nga unë vij, qoftë ajo e varfër apo e pasur.

Neni 3: Interesat më të mira të fëmijës.

Të gjithë të rriturit janë përgjegjës pér atë që është më e mira pér mua. Po ashtu edhe unë duhet të dëgohem pér atë që unë mendoj se është më e mira pér mua.

Neni 4: Zbatimi i të drejtave të mijës.

Qeveritë janë përgjegjëse pér vënien e këtyre të drejtave në dispozicionin tim.

Neni 5: Udhëzimi nga prindërit dhe familja ime pér zhvillimin tim fizik, mendor dhe shoqëror.

Unë kam të drejtë të marr udhëzime nga prindërit e mi dhe familja. Qeveria ime duhet të mbështhesë familjen time pér t'u kujdesur pér mua dhe gjithashtu të respektojë pikëpamjet dhe shqetësimet e mia.

Neni 6: Mbijetesë dhe zhvillimi.

Të gjithë fëmijët kanë të drejtë të jetojnë. Qeveria ime duhet të sigurojë që të gjithë fëmijët mbijetojnë dhe zhvillohen në shëndet të mirë. Unë kam të drejtë pér të jetuar në një mjedis të sigurt dhe të lumtur.

Neni 7: Emri dhe kombësia ime.

Unë kam të drejtë të kem një emër. Unë kam të drejtë t'i përkas një kombësie. Unë kam të drejtë të di se cilët janë prindërit e mi dhe të kem përkujdesjen e tyre, nëse është e mundur.

Neni 8: Mbrojtja e identitetit.

Unë kam të drejtën e një identiteti, që do të thotë të kem një emër, të jem pjesë e familjes sime dhe të kem një kombësi.

Neni 9: Ndarja nga prindërit e mi.

Unë kam të drejtë të jetoj me prindërit e mi, përveç nëse prindërit e mi ose familja nuk janë të mirë me mua.

Neni 10: Ribashkimi familjar dhe integrimi në të njëjtin vend.

Unë kam të drejtë të jetoj së bashku me prindërit e mi. Nëse prindërit e mi dhe unë jemi duke jetuar në vende të ndryshme, unë kam të drejtë të bashkohem me prindërit e mi dhe të jetoj në të njëjtin vend sikurse prindërit e mi.

Neni 11: Lëvizja e paligjshme dhe moskthimi.

Askujt nuk i lejohet të më largojë nga vendi im me forcë ose në mënyrë të fshehtë.

Neni 12: Mendimi im.

Të gjithë fëmijët kanë të drejtë t'i shprehin mendimet e tyre. Unë duhet të pytem për mendimet e mia. Mendimet e mia duhet të respektohen në të gjitha vendimet që kanë të bëjnë me mua, në shtëpi, në shkollë, nga neveria ime dhe gjykatat.

Neni 13: Liria e shprehjes.

Unë kam të drejtë të marr dhe të shkëmbej informacione, për aq kohë sa këto informacione nuk janë mos respektuese, ose të dëmshme për mua apo të tjerët. Unë kam të drejtë për të menduar dhe për të shprehur pikëpamjet e mia me gojë, me shkrim ose në mënyrë artistike.

Neni 14: Liria e mendimit, besimit dhe fesë.

Unë kam të drejtë të mendoj dhe të besoj atë që unë dua dhe të praktikoj fenë time. Prindërit e mi duhet të më udhëzojnë në këto çështje.

Neni 15: Liria e shoqërimit.

Unë kam të drejtë të takohem së bashku me njerëz të tjerë dhe të formoj apo t'u bashkohem shoqatave, për aq kohë sa nuk i ndaloj të tjerët të gjëzojnë të njëjtat të drejta.

Neni 16: Mbrojtja e privatësisë.

Unë kam të drejtën e privatësisë. Askush nuk duhet t'i lexojë letrat e mia, e-mailin ose ditarin pa lejen time.

Neni 17: Qasja në informacione të përshtatshme.

Unë kam të drejtë të kem informacione përmes formave të ndryshme të medias, të tillë si radio, gazeta, televizioni dhe interneti. Unë gjithashtu duhet të jem i mbrojtur nga informacioni që mund të më lëndoje.

Neni 18: Përgjegjësitë e prindërve.

Të dy prindërit e mi e ndajnë përgjegjësinë pér të më rritur mua. Unë kam tē drejtë pér tē jetuar me tē dy prindërit e mi, nëse është e mundur.

Neni 19: Mbrojtja nga abuzimi dhe neglizhenca.

Unë kam tē drejtë tē jem i mbrojtur nga çdo lloj dhune apo trajtimi i keq, duke përfshirë ndëshkimin fizik. Qeveria ime duhet tē sigurohet që tē gjithë fëmijët janë duke marrë përkujdesjen e duhur dhe duke u mbrojtur nga dhuna.

Neni 20: Mbrojtja e fëmijëve pa familje.

Në qoftë se unë nuk mund tē jetoj me prindërit e mi, unë kam tē drejtë pér mbrojtje dhe mbështetje tē veçantë. Mua gjithashtu duhet tē më jepet mundësia që tē praktikoj fenë, kulturën dhe gjuhën time.

Neni 21: Birësimi.

Në qoftë se unë jam birësuar, shqetësimi kryesor duhet tē jetë ajo se çka është më e mira pér mua. Të njëjtat rregulla vlejnë qoftë nëse jam i birësuar në vendin tim ose në një vend tjeter.

Neni 22: Fëmijët refugjatë.

Në qoftë se unë kam qenë i detyruar tē braktis vendin tim (refugjat), unë kam tē njëjtat drejta si fëmijët e tjerë tē atij vendi (të mbërritjes). Në qoftë se jam i pashqeruar, unë duhet tē marrë mbrojtje dhe mbështetje tē veçantë. Nëse është e mundur, unë duhet tē ribashkohem me familjen time. Unë kam tē njëjtat drejta, edhe kur jam i detyruar tē zhvendosem brenda vendit tim.

Neni 23: Fëmijët me aftësi tē kufizuara.

Nëse unë kam një aftësi tē kufizuar, unë kam tē drejtë pér mbështetje shtesë, kujdes dhe shërbime, në mënyrë që tē mund tē udhëheq një jetë tē plotë dhe tē pavarur në komunitetin tim, së bashku me njerëzit pa aftësi tē kufizuara.

Neni 24: Shëndeti dhe shërbimet shëndetësore.

Unë kam tē drejtë pér kujdes shëndetësor me cilësi tē mirë, ujë tē sigurt, ushqim me kalori dhe një mjesid tē pastër. Unë duhet tē marr dhe tē kem qasje në informacione që do tē më ndihmojnë tē qëndroj i shëndetshëm dhe mirë.

Neni 25: Rishikimi i kushteve tē jetesës.

Nëse unë jam nën përkujdesjen e qeverisë time, unë kam tē drejtë që

kushtet e jetesës sime të rishikohen dhe kontrollohen rregullisht.

Neni 26: Mbështetja nga qeveria ime.

Unë kam të drejtë të marr mbështetje nga qeveria ime në qoftë se familja ime është e varfër.

Neni 27: Standardi i jetesës.

Unë kam të drejtë për një standard jetese që e plotëson rritjen time fizike, mendore dhe sociale. Kjo gjithashtu do të thotë që unë duhet të kem ushqim të mjaftueshëm, rroba dhe një vend të përshtatshëm për të jetuar.

Neni 28: Arsimi.

Unë kam të drejtë për arsimim fillor cilësor falas. Unë kam të drejtë për të ndjekur nivelin më të lartë arsimor nëse jam i aftë. Mësimdhënësit nuk janë të lejuar të më disiplinojnë duke përdorur dhunë fizike, mendore dhe emocionale të tilla si goditjet, sharjet, neglizhenca, fjalët abuzive apo ofenduese.

Neni 29: Qëllimet e arsimimit.

Unë kam të drejtë në arsimim i cili zhvillon personalitetin dhe aftësitë e mia. Unë kam të drejtë në arsimim i cili respekton të drejtat, kulturën dhe vlerat e njerëzve të tjera.

Neni 30: Fëmijët e grupeve minoritare.

Nëse unë vij nga një grup minoritar, unë kam të drejtë për të mësuar në gjuhën time si dhe të praktikoj fenë dhe zakonet e mia.

Neni 31: Relaksimi, argëtimi dhe aktivitetet kulturore.

Unë kam të drejtë për t'u argëtar, relaksuar si dhe të bashkohem në aktivitete të llojeve të ndryshme.

Neni 32: Puna e fëmijëve.

Unë kam të drejtë të jem i mbrojtur nga puna që është e rrezikshme ose që mund të dëmtojë shëndetin dhe arsimimin tim.

Neni 33: Abuzimi me drogën.

Unë kam të drejtë të jem i mbrojtur nga drogat e rrezikshme.

Neni 34: Shfrytëzimi seksual.

Unë kam të drejtë të jem i mbrojtur nga abuzimi seksual.

Neni 35: Shitia, trafikimi dhe rrëmbimi.

Askush nuk lejohet të më marrë me forcë, rrëmbejë ose të më shesë mua.

Neni 36: Forma të tjera të shfrytëzimit.

Unë kam të drejtë të jem i mbrojtur nga çdo formë tjetër e shfrytëzimit ose lëndimit të zhvillimit tim.

Neni 37:Tortura dhe mohimi i lirisë.

Nëse unë e shkeli ligjin, unë nuk duhet të ndëshkohem në mënyrë mizore ose lënduese. Unë kam të drejtë të mos vendosem në burg me të rriturit. Unë kam të drejtë të qëndroj në kontakt me familjen time.

Neni 38: Konfliktet e armatosura.

Unë kam të drejtën e mbrojtjes në kohërat e konfliktit apo luftës. Nëse unë jam një fëmijë, unë kurrë nuk duhet të detyrohem të marr pjesë në betejë.

Neni 39: Shërimi, kujdesi dhe rehabilitimi.

Unë kam të drejtë për mbështetje në qoftë se jam lënduar, neglizhuar apo keqrajtuar.

Neni 40: Zbatimi i drejtësisë për të miturit.

Unë kam të drejtë për vetëmbrojtje në qoftë se jam i akuzuar për shkelje të ligjit.

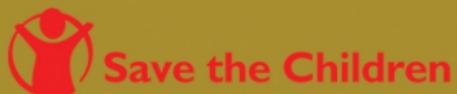
Neni 41: Respektimi i standardeve më të larta të ligjit.

Unë kam të drejtë për mbrojtje sipas ligjeve në vendin tim ose sipas të drejtave në Konventën e Kombeve të Bashkuara mbi të drejtat e fëmijës, cila do që ka një standard më të lartë.

Neni 42: Shpërndarja e konventës.

Unë kam të drejtë për informacione dhe njohuri për të drejtat e mia në konventë. Këto të drejta duhet të ndahen dhe të vihen në dispozicion për të gjithë fëmijët dhe të rriturit.

Për më shumë informacion ju lutem kontaktoni:

Save the Children

Rr: Musine Kokollari nr.20

Blloku III, 10000 Prishtinë, Kosovë/o

Tel: +381 38 552 691

Fax: +381 38 552 690

Email: scik@savethechildren.org

Syri i Vizionit

Syri i Vizionit
Rr. Isa Demaj Nr: 14

30000 Pejë, Kosovë

Tel: +381 39 423 240

Email: info@syriivizionit.org

Web: www.syriivizionit.org